

Naročnina

znaša letno 30 Din, polletno 15 Din,
— za inozemstvo letno 60 Din.

Posamezna številka 1 Din.

UREDNIŠTVO — UPRAVA:
pri g. Jos. Benko v M. Soboti.
telefon številka 8.

Štev. rač. poštne hran. 12.549

izhaja vsako nedeljo.

MURSKA
KRAJINA

Tednik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Cena oglasov

Na oglasni strani: cela stran 800
Din, pol strani 400 Din. — Cena
malim oglasom do 30 besed 15 Din,
vsaka beseda več 1 Din. — Med
tekstom vsaki oglas 15%, dražji.
Pri večkratnem oglaševanju popust.UREDNIŠTVO in UPRAVA
v Murski Soboti.

Rokopisi se ne vračajo.

IV. LETO

Murska Sobota, 12. septembra 1937.

ŠTEV. 37.

Svetovno političen
položaj

Bližajo se jesenski dnevi in diplomati se vračajo s počitnic. Da so se spet državniki lotili z vso vnemo in z novim zaletom svojega odgovornega dela, je razbrati iz časopisov, ki poročajo o vsem, kar izoblikuje obraz današnjemu razdraženemu svetu. V Ženevi se pripravljajo na zasedanje Društva narodov, kateremu je italijanski ministrski predsednik Mussolini, v svojem velikem govoru, ki ga je imel pred tedni Palermu, dovolj jasno namignil naj že končno uredi svoje razmerje do nekoč samostojne Abesinije, ki je danes v rokah rimskih gospodarjev. Zunanji ministri Male antante so imeli tudi že svoje razgovore v Sinaji, ter se vsestransko pripravili za pot v Ženevo. Mnogo, mnogo življensko važnih vprašanj čaka novega obravnavanja. Motili se bi če bi mislili, da so minule počitnice bile mrtva doba za svetovno politiko. Delo je nemoteno teklo naprej, četudi v zmanjšani meri in le malo je bilo dnevov, ki so bili res posvečeni počitku. To nas ne sme čuditi. Tako razburkan je ta čas, brez konca in kraja se v nemajo nevarni prepiri. Posledica tega je, da ostaja ves svet buden, celo takrat kadar se podaja k počitku.

Politično ozračje v Evropi pa tudi po ostalih kontinentih se ni in se tudi ne bo pomirilo v doglednem času. Komaj se ena razprtija poravnana, komaj se vsaj na videz uglasijo nevarni spori, že se zopet javljajo nova vznemirujoča poročila, ki povečajo mednarodno napetost. Le bežen pogled v pretekle dogodke pa nam postaja to žalostno dejstvo dovolj jasno: Neznane podmornice obstreljujejo trgovske ladje ob obalah Turčije, Japonsko letalo napada s strojnimi angleškega poslanika. Letala mečejo bombe na angleške parnike itd. Opasnost komplikacij okrog nesrečne Španije se tedaj nikakor še ni zmanjšalo. Da bi to zadevo spravili s sveta, so nekoč ustanovili nek odbor v Londonu, v katerem so sedeli zastopniki vseh velesil. Odbor še danes obstoja a od besed še ni prišel k pravemu

dejanju. Društvo narodov pa preživlja težko bolezen in od njega ni pričakovati, da bi glede Španije znalo kaj učinkovitega ukreniti. Abesinija jo je položila na bolniško postelj. Zadeva pa še vedno ni urejena. Mussolini sili k odločitvi in se trudi, da bi svet priznal zavojevano afrikansko posest, pa vedno naleti na gluha ušesa.

V zadnjem času je mnogo slišati o sporazumu med Italijo na eni ter Anglijo in Francijo na drugi strani. To je pa le še govorjenje in preden bo prišlo do sporazuma, ki bo imel vse življenske pogoje, bo še mnogo vode preteklo po naših rekah. Tudi o tem je govoril Mussolini ter je naglasil, da je škoda tratiti čas z ovinki in je edina prava pot tista, ki gre preko abesinskega mrliča (To je namreč ovira, ki loči najvišje vrhove naše evropske politike).

Zelo mučno razpoloženje je ustvaril nenadni spor med Češko-slovaško in Portugalsko. K sreči so se razburkani valovi sorazmerno hitro podeli in ni pričakovati, da bi zadeva prišla pred svet Društva narodov, kar bi lahko še bolj zrahljalo že itak slabe in nezanesljive temelje.

O kitajsko-japonskem konfliktu tudi ne moremo prerokovati kakšen razmah bo zavzel in kakšne bodo posledice. Šušljalo se je, da se bo Kitajska obrnila za pomoč na Društvo narodov. Danes je to govorenje nekam utihnulo. Niti prvemu niti slednjemu nihče ne polaga kake pažnje, ker si je svet v svesti, da Društvo narodov ni v stanju, da bi dalo Kitajcem zadoščenje za japonsko zločinstvo. Pri vsem tem pa je najlepše to, da so se nenadoma pojavili Japonci — kot tožniki, katerim se godi krivica in čigar dejanja proti Kitajcem, so popolnoma upravičena in na mestu. Neki angleški državnik je dobro povedal, ko je te obtožbe primerjal z besedami onega volka, ki je napadel in raztrgal jagnje, češ da mu kali vodo. Spričo vedno bolj razširjajočega se požara na Daljnem vzhodu se je bati, da nastanejo iz kitajsko-japonskega spora nove velike težave, ki bi morebiti niti za španskimi ne zaostajale. Pomislimo samo na to, da so Amerika, Anglija in Francija prizadete predvsem gospodarsko, kar lahko

sproži nevaren in uničujoč plaz. Tolaži nas pa to, da so gospodje že prišli slednjič do prepričanja, da se da prilastena posest obdržati tudi na ta način, da se ne sporazumi odpravijo potom razgovorov a ne z mečem v roki. Poleg tega pa je v zadnjem času, mogočna Amerika umaknila roko od azijske obale, ker ima drugod dovolj skrbi in posla, ker se ji drugod obeta lažji in večji dobiček. Zato je še manj pričakovati, da bi briga za gospodarske pozicije na Kitajskem vodila do resnejših konfliktov, dasi je nedvomno resnica, da ne smejo Japonci pri omenjenih velesilah pričakovati nikake usluge ali prijaznosti.

Povsem drugače pa je z Rusijo. Ta gleda na bojno vihro na Daljnem vzhodu z povsem drugačnimi očmi. Gospodarskih interesov nima, pač pa političnih.

Odkar se je mogla umakniti iz Mandžurije, se je ruska armada temeljito povečala in ojačila. Da se zaplete v vojno z Japonsko, ni izključeno. Na noben način ne bo gledala prekrižanih rok kako se Japonska širi na Kitajski račun. Čim močnejša pa postaja Japonska, tem večjo nevarnost predstavlja za Rusijo. Slaboten žarek v tej temi pa je dejstvo, da je sovjetska Rusija pokazala že v nešteti primerih, da se hoče izogibati vojne do skrajnosti. Če bi se pa Rusija kljub temu spustila z Japonsko v boj, pa lahko postane spor na Daljnem vzhodu nevaren tudi za Evropo. Kakor na dlani je, da bi to priliko takoj izrabila Nemčija in bi napadla Rusijo iz evropske strani. Požarišče se bi nevarno približalo našemu kontinentu, kar nas pa naj Bog obvaruj!

POLITIKA

— Rojstni dan našega mladega kralja postaja od leta do leta bolj in bolj resničen narodni praznik vsega prebivalstva Jugoslavije. Letošnje proslave so po prisrčnosti in iskrenosti nadkrilile vse dosedanje. Poročila iz vseh strani države pričajo, kako so se na ta dan strnile najširše množice ljudstva v iskreni želji, da nam Bog očuva našega mladega kralja ter mu da moči, da bo srečno vodil brod naše države, ka bo čez štiri leta vzel v svoje roke njegovo krmilo.

Predsednik francoske republike Lebrun bo v prvi polovici prihodnjega meseca obiskal našo prestolnico. Potoval pa bo tudi v romunsko prestolnico Bukaresto in čehoslovaško prestolnico Prago. Tako govorijo v političnih krogih.

Jugoslovenski ministrski predsednik dr. Milan Stojadinović je izjavil v Subotici uredniku tamkaj izhajajočega madžarskega lista „Napló“ ob priliki svojega potovanja iz Sinaje, kjer je bila konferenca Male antante, v domovino sledeče: „Ta pokrajina bi morala biti na sedanjih posvetovanjih v Bukaresti posebno zainteresirana, kajti našel se je temelj po katerem bi se madžarske revizionistične težnje lahko likvidirale. Zgraditev mirnega in prijateljskega ozračja med Madžarsko in Jugoslavijo je na najboljši poti.“

Zastopniki bivše socialistične stranke Jugoslavije so imeli nedavno

sestaneč, na katerem so skienili več resolucij. V eni izmed teh pravijo, da se morajo priznati zgodovinske razvojne posebnosti Srbov, Hrvatov in Slovencev, kar se mora izraziti tudi v politični organizaciji države. Nadalje se ogrevajo za tako zvano ljudsko fronto in se ogrevajo za tisto politiko, ki se suče okrog sovjetske Moskve.

Predsednik italijanske uradne poročevalske ustanove je izjavil sledeče: „Razmerje med Italijo in Jugoslavijo, ki je bilo dobro že od trenutka podpisa beogradskega pakta, je postalo tako zelo odlično, da se ga nihče več ne upa dotakniti. To razmerje je tipičen primer, kako nastane velika dobrot, kadar se politični interesi dveh držav uje.najo s splošnim občutjem obeh narodov. Med Italijo in Jugoslavijo se interesi in čustva tako izpopolnjujejo, da kar ustvarjajo blok odličnosti, ki je trajno poročstvo miru za sredozemsko Evropo.“

O Mali antanti je rekel čehoslovaški zunanji minister dr. Krofta sledeče: „Države Male antante ne priznavajo in ne bodo nikoli priznale nobene avtoritete, ki bi bila nad njimi razen Zveze narodov. Države Male antante odklanjajo sleherno enostransko revizijo mirovni pogodbe. Razne pogodbe, kakor so one med Čehoslovaško in Rusijo, Poljsko in Romunijo, Jugoslavijo in Bolgarijo ter Jugoslavijo in Italijo so bile sklenjene s popolno soglasnostjo ostalih držav Male antante.“

V Zagrebu je bila pretekli teden važna politična konferenca, katere namen je bil poskus za hitrejše zblizanje med opozicijskim Beogradom in Zagrebom. Razgovorom je prisostvoval tudi dr. Maček.

V nekem zagrebškem časopisu beremo sledeče: „Skozi leta že zasledujemo vse članke in govore prvakov HSS (pristaši dr. Mačka). Do danes žal še nismo našli nikjer niti ene same ljubeznive besede za jugoslovenske brate ali za jugoslovensko državo. Veseli bi bili, če bi vsaj enkrat čuli prijazno besedo na naslov Jugoslavije. Žal moramo čitati samo članke in izjave, ki ustvarjajo nerazpoloženje napram našemu jugoslovenskemu bratstvu in skupnemu ognjišču.“

Te dni bo v Nyonu ob Ženevskem jezeru važna konferenca, na katero so povabljene raežn Španije vse sredozemske in črnomske države, med njimi tudi naša država. Namen konference je, da se dogovori o varnostnih ukrepih vseh trgovskih ladij pred nezakonitimi napadi, ki so se zadnje čase dogajali.

Japonska vlada pripravlja zakonski predlog, s katerim bi prišlo vse javno življenje na Japonskem pod državno kontrolo, ravno tako pa tudi gospodarstvo. Za ta predlog je vzela Japonska za vzor slične fašistične uredbe.

Japonci uporabljajo na kitajskih bojiščih enega najhujših strupenih plinov, iperit. Ogorčenje, ki radi tega vlada med Kitajci, je strahovito.

Madžarski bombnik

V noči od srede na četrtek je so-bočance zbudil oglušujoč ropot skrivnostnega letala, ki je letelo prav nizko nad strehami, ter si iskalo primerne prostora za pristajanje. Kmalu za tem pa je ropotanje nenadoma utihnilo in jekleni ptič se je spustil na polje v bližini Noršinc. Bliskovito se je naslednji dan raznesla vest, da je tamkaj pristalo madžarsko vojaško letalo in ljudje so trumoma romali proti Noršincem, da bi dali duška svoji upravičeni radovednosti. Nepremično je stalo sredi njiv trimotorno letalo, z madžarskimi znaki, tipa „Caproni“ italijanskega porekla. Radi svoje ogromne teže se je zarilo globoko v zemljo. Zanimivejša kakor zunanost pa je notranost letala. Poleg pušk in municije so našli v letalu sedem padal, dočim je pristalo komaj šest članov posadke, med njimi dva madžarska oficirja. Posadka trdi, da je bilo letalo namenjeno za prevažanje potnikov in na takem poletu je tudi na poti iz Budimpešte v Szombathely izgubilo smer, dokler se ni znašlo na jugoslovenskih tleh, kjer so morali pristati radi pomanjkanja bencina. Takih razlag pa nihče ne verjame. Na kraj pristanka so že v naslednjih dneh prispale razne vojaške in civilne komisije, z namenom, da ugotovijo pravi vzrok pristanka. Zadeva je precej kočljiva, ker Madžarska po trianonski pogodbi ne sme imeti bombnikov. Posadka letala se nahaja trenutno še v Martjancih, kjer so pod stalnim nadzorstvom.

Iz merodajne strani smo naprošeni, da opozorimo prebivalstvo, če bi kje našli kakšne sumljive predmete, ki bi izvirale od letala, da te nemudoma odajo najbližji orožniški postaji.

Naš mladi kralj

Prejšnji ponedeljek je praznoval jugoslovenski narod svoj rodbinski praznik — rojstni dan svojega mladega kralja. Iz milijonov src širom Jugoslavije je na ta dan vstala vroča želja, da bi bilo blagoslovljeno novo življensko leto mladega kralja, ki je mejnik med njegovo otroško in mladeniško dobo. Poglejmo v potek njegovega dosedanjega življenja, ki je ena sama velika priprava na 6. september 1941, ko bo prevzel v svoje roke usodo naše države, dedščino velikih Karadjordjevičev.

Kralj Peter II. je najstarejši sin blagopokojnega kralja Aleksandra I. rojen 6. septembra 1923. Krščen je bil po obredih pravoslavne cerkve z vodo iz vseh velikih rek Jugoslavije. Po izrecni želji njegovega očeta, ki je dejal: „Peter mora delati isto, kakor njegovi šolski tovariši. Nobene izjeme ne more biti v njegovo korist, kajti on bo nekega dne stopil na prestol“, je moral skozi osnovno šolo, kakor vsak drug državljan njegove starosti. Tako je najpej prešel 4 raz-

Borba naših hranilnic.

Hranilnice v Dravski banovini, zbrane na VIII. rednem občnem zboru Zveze jugoslovanskih hranilnic v Ljubljani dne 1. septembra 1937, ugotavljajo, da je treba v interesu obnovitve njihovega normalnega delovanja v korist napredka našega gospodarstva storiti sledeče korake in prosijo merodajne faktorje, da poskrbijo za uresničenje teh upravičenih zahtev in želj:

1) Hranilnicam naj se vrne pravica sprejemati pupilni denar in denar bratovskih skladnic.

2) Država naj prevzame odn. izplača predvojne avstro-ogrske državne obveznice, deželna posojila in deželna železniška posojila, kakor je to dolžna v smislu mirovne pogodbe.

3) Narodna banka naj nudi hranilnicam po čim nižji obrestni meri posojila, ki bi omogočila mobilizacijo hranilnic; obenem apeliramo na njo, da ublaži nekatere prestroge določbe glede kreditiranja denarnih zavodov. Zlasti

rede ljudske šole, vendar se je poleg tega učil 4 jezikov: francosko, angleško, nemško, in rusko. Mladi vladar se je izkazal kot izredno dober in marljiv učenec. Da bi nadaljeval študije, je nato odšel v Anglijo, kjer pa je ostal le dvajset dni. Grozni marsejski zločin mu je ugrabil očeta in vrnil se je moral v domovino, kjer je bil kot 11 letni deček oklican za kralja.

Kako kralj Peter preživlja dneve? Ob 7. zjutraj vstane. Ko opravi jutranjo molitev zajtrkuje in ob pol osmih je že pri delu. Dopoldne ima štiri učne ure, ki mu jih dajejo profesorji beograjskih gimnazij. Trikrat na teden ima tudi telovadbo. Po kosilu kralj počiva in bere do 3. popoldne. Potem se telesno krepi z gimnastičnimi vajami in dvakrat na teden tudi jezdari. Ob pol petih pije čaj v krogu kraljevske družine, za tem pa se zopet prične delo. Ob pol 8. večerja, nato pa izdeluje svoje naloge. Ostali del večera preživi v družbi svoje matere kraljice Marije. Kraljeve zabave so sledeče: igranje z njegovimi brati — kraljeviči, koncerti in gledališke predsave na dvoru v katerih včasih sam sodeluje, igrajoč v otroških prizorih. Raznim koristnim športom je zelo naklonjen. Rad telovadi, jezdari, plava, vesla, lovi ribe i. t. d. Poletje preživi na Bledu ali pa v kraljevski rezidenci Miločer ob našem sinjem Jadranu.

Življenje našega mladega vladarja je prežeto z nalogo, da se vsestransko usposobi za svoje veliko poslanstvo. Mnogo, mnogo znanja mora sprejeti njegov duh. Ob njegovem rojstnem dnevu, ko smo prožili naša srca njemu v dar, smo prisluhnili naši vroči želji: „Vsemogočni, blagoslovi njegovo delo, ki je posvečeno nam — njegovim narodom.“

naj služijo za kritje boni in obveznic, ki se bodo izdali denarnim zavodom v zvezi z likvidacijo kmečkih dolgov od PAB-e.

4) Predpisi glede nalaganja novih vlog pri zaščitenih denarnih zavodih naj se ublažijo.

5) Zagotovi naj se, da se bodo dali državni blagajniški zapisi vedno lombardirati pri državnih odn. privilegiranih denarnih zavodih.

6) Če odplača kmečki dolžnik Privilegirani agrarni banki ves svoj dolg pred dospelkom, naj bi tudi PAB izplačala upniški ustanovi, ki ji je odstopila dotičnega dolžnika, celo njeno terjatev.

Vremenske neprilike v Sloveniji.

V letošnjem letu je zadela pretežen del Slovenije velika nesreča. Silna neurja, viharji, toča, nalivi in strele so v nekaterih krajih popolnoma uničile letošnjo žetev, grozdje, sadje in druge pridelke. Poplave so mestoma zrušile kmetijske domove, ceste, mostove in propuste ter onesle iz obdelanih hribo-

kov v dolino rodovitno zemljo. Celokupno škodo cenijo na 50 milijonov dinarjev. Tudi pretežni del našega Prekmurja mnogo trpi na letošnjih vremenskih neprilikah. Poleg poplave in onesnaženja krme je ravenski del sreza Dol. Lendava precej poškodovana toča. Poplava je napravila mnogo škode na poljskih pridelkih in krmi tudi v srezu Murska Sobota. Slaba žetev, pokvarjena krma, slab pridelek krompirja, ki je v mnogih krajih vsled poplave in trajne mokrote popolnoma zagnil, so naložili morečo skrb našemu kmetu, za bližnje dneve.

Kaj čitamo v časopisju

Časopisi celega sveta pišejo, da je gospodarska kriza v gotovi meri minula. Dasiravno ni blagostanje našega ljudstva takšno, kakor je bilo pred vojno, je vendar znatno boljše nego je bilo v zadnjem desetletju. Mogočniki sveta so slednjič uvideli, da je nemogoče zboljšanje gospodarskega blagostanja z carinskimi zidovi, prehudimi karteli, visoko prevoznino in splošnimi kontingenti. Vse to se je izkazalo za pogrešeno in gospodarskemu napredku škodljivo.

Truma nezaposlenih po vsem svetu je štela milijone želnih dela. Njih dedelovna moč je bila neizkoriščena. Brez dela ni blagostanja in če ni blagostanja, peša kultura in socialni napredek. Vse to je jasno pokazalo, da se gospodarsko življenje ne more in ne sme podvreči umetnim režimom in razen tega tudi to, da delo ne išče ljudi, ampak ljudje iščejo delo.

Na žalost je bilo v dobi velike nezaposlenosti mnogo takšnih, ki se niso hoteli poprejeti dela iz razloga, ker ni odgovarjalo njih stroki. Pomisliti pa moramo, da je nezaposlenost hudo socialno zlo, radi česar je pač umestno, da se v tem slučaju poprim vsakega dela, ki omogočuje preživljanje in to je ravno, da pridni ljudje iščejo delo, a ne delo njih.

Kakor pri nas, tako se je še v večji meri izboljšalo gospodarsko stanje v nekaterih drugih državah predvsem zato, ker so se izboljšale prometne razmere, v velikem obsegu se je začelo z javnimi deli in odstranili so vse motnje, ki ovirajo pospodarski dvig. Tudi naša država je krepko na tej poti, zato je naša vera v lepšo bodočnost upravičena.

Promet in trgovina

Promet in trgovina stojita v neposredni zvezi in skupno ustvarjata glavni dotok bogastvu in blagostanju. Ona država, ki poseduje dovolj prometnih sredstev in komunikacij, z lahkoto napreduje v trgovini, industriji in drugih panogah. Zgodovina nas uči, da so oni narodi, katerih blagostanje je danes splošno znano, od pamtiveka obračali veliko skrb gradnji cest, železnic, brodovja, pristanišč in drugih prometnih sredstev. Danes prihaja čimdalje do veljave zračni promet, ki ga čaka velika bodočnost in mu bo le tedaj mogoče priti do popolne veljave, ko bo popolnoma izpopolnjen. Predpogoj za uspešno trgovanje v velikem obsegu, za razvoj vsestrane industrije in dosego blagostanja sploh, so dobra in zadosna prometna sredstva ter dobro urejene komunikacije.

Prosvetni tabor.

Katoliška prosvetna društva Prekmurja so imela dne 5. septembra 1937 v Murski Soboti svoj prosvetni tabor. Vsled velike propagande s posebnim povdankom, da bo prišel na tabor tudi notranji minister g. dr. Korošec z drugimi voditelji, je prispelo na tabor iz celoga Prekmurja veliko število udeležencev.

Tako povorka, sv. maša na prostem, kijo je daroval zastopnik mariborskega škofa dr. Cukala in zborovanje se je izvršilo po določenem programu, le sprejem visokih gostov v Cerkveni ulici je izostal.

Na taboru je govorilo več govornikov, med njimi tudi g. R. Smersu iz Ljubljane, ki je govoril o socialnih nalogah prosvetnega dela. Prečitane so bile brzojavke dr. A. Korošča, ministra dr. M. Kreka in bana dr. Natlačena, ki se zaradi zaposlenosti niso mogli udeležiti prireditve. Tabor je trajal do zgodnjih popoldanskih urah, nakar so začeli zapuščati številni udeleženci slavnostno okrašeno Soboto.

Čiščenje potokov in jarkov.

Letošnja poplava je nazorno pokazala, kako je potrebno redno čiščenje, poglobljenje ali razširjanje jarkov in potokov. Toda ko minejo poplave in nastopi suho vreme, se navadno na to važno dolžnost pozabi. Res je letos mnogo deževalo. Nalivi so bili silni pa vendar ne katastrofalni. Če bi bili potoki, jarki, prepusti, posebno pa Ledava in potoki po našem Goričkem, pravočasno in zadostno očiščeni, ne bi poplava napravila na poljih in travnikih toliko škode, kakor je.

Apeliramo na posamezne občinske uprave, naj se v interesu občanov in davkoplačevalcev zavedajo svoje dolžnosti in vsaj v bodoče ne opuste zadostnega in pravočasnega čiščenja vodnih strug. Prosimo pa tudi oblastvo, posebno bansko upravo, naj vendar enkrat začne z temeljito regulacijo Ledave in tako omogoči reden odtok vode. V to svrhu so že davno bili uradni komisijski ogledi, napravile so se skice in proračuni, toda na žalost je ostalo le pri tem.

Letošnjo poplavo v območju Ledave, niso v glavnem zakrivili nalivi ampak le dejstvo, da ni Ledava regulirana in temeljito očiščena. Kakor je dolžnost vsakega državljanja pokoriti se oblastvu, tako bi morala biti dolžnost tudi oblastev ščiti davkoplačevalce pred nepotrebnimi nezgodami.

Šolske knjige

za osnovno šolo in gimnazijo, kakor tudi vse šolske potrebščine: zvezke, aktovke, nahrbtnike dobite v knjigarni

IZIDOR-ja V M. SOBOTI

DOMAČE VESTI

Murska Sobota:

— **Proslava kraljevega rojstnega dne.** Naš največji državni praznik je naše mesto proslavilo nad vse dostojno. Že na predvečer je vladalo slavnostno razpoloženje po naših ulicah, ki je doseglo svoj višek, ko se je začela premikati izpred Sokolskega doma armada sokolov. Mrak je že legel na mesto, ko so zazveneli akordi koračnic godbe naše požarne brambe, za katero so stopali ob svitu bakelj pripadniki sokolskih edinic iz Sobote, Rakičana in Martjanec. Sprevod je krenil po Aleksandrovi in Radgonski cesti na strelišče, kjer je bila pripravljena velika grmada. Domoljubne pesmi in vzklikanje našemu mlademu kralju, so doneli v zvezdno noč, dokler niso pritekli tekači z plamenicami iz Rakičana in Martjanec, ki so zanečili kres. Ob svitu mogočnega kresa je več sto glavo množico nagovoril starosta Sokola g. nadz. Velnar. Njegove domoljubne besede so zaključili zvoki naše državne himne. — Naslednjega dne so bile v vseh tukajšnjih cerkvah božje službe, katerih so se udeležili najvišji zastopniki vojaških in civilnih oblastev. Po končanih službah božjih je imel Sokol slavnostno sejo, kateri je prisostvovalo številno občinstvo. Zvečer pa so priredili aktivni in rezervni oficirji mursko soboškega garnizona družabni sestanek v vseh prostorih restavracije in kavarne „Krone“, ki je dostojno zaključil praznik našega mladega vladarja.

— **Osebna vest.** Za poročnika je napredoval pri tuk. orožniški postaji g. podporočnik Dušan Joković. K imenovanju naše iskrene čestitke!

— **V izložbi g. Jonaša na Aleksandrovi cesti** smo opazili zadnji teden nekaj posebnega. Dasiravno prodaja g. Jonaš manufakuro, je tam razstavljeno moško kolo. Napis na tem kolesu nam razjasni skrivnost. Oglejte si tudi izložbena okna pri Zadrugi, Astra, Štivan, Nemec, Brumen itd. Ne pozabite pa kupiti tablico za 2 Din.

— **Nevarna napadalca pod ključem.** Našim vrlim orožnikom, pod vodstvom vodnika g. Rujesa in narednikov gg. Budje in Čebaška, se je po trudapolnem zasledovanju posrečilo zgrabiti dva silno nevarna vlomilca in napadalca, ki sta bila strah in trepet ne-le posestnikov marveč tudi potnikov. Prav nobeden ni bil varen pred njimi. Oborožena sta nastopala zoper vsakogar, ki se jima je postavil v bran. Orožje sta rabila celo proti varnostnim organom in le slučajno ni njih nasilstvo zahtevalo žrtv. O zadevi bomo prihodnjč pisali bolj obširno, danes dodamo le to, da je tukajšnji narod našim agilnim orožnikom, ki so jih rešili nevarnih roparjev, nad vse hvaležen.

— **Sokolsko društvo M. Sobota** vljudno prosi vse, ki so obljubili prispevke za tombolo, da iste oddajo v Sokolskem domu vsaj do 15. IX. 1937.

DOPISI:

— **Prosenjakovci.** Zadnji sejem, ki je bil 2. 9. se je dobro obnesel. Prignano je bilo 50 glav živine. Kupčija je bila živahna.

— **Selo.** Posestniški sin Koltaj Alexander se je igral s starim nabasanim samokresom. Nenadoma se je samokres sprožil. Strel je odtrgal Koltaju dva prsta na desni roki.

— **Trgatvena veselica.** Društvo kmetijskih fantov in deklet v Sebeborcih vljudno vabi vse prijatelje mladine na trgatveno veselico, ki se bo vršila v nedeljo, dne 12. septembra pri Luthar Dionizu v Sebeborcih. Začetek ob 2. uri popoldne.

— **Čikečka vas.** Slednje gasilske vaje, ki so se vršile pod vodstvom gospoda Frahma, predsednika čete Prosenjakovci in ob udeležbi vseh čet spadajočih v občino Selo, so dosegle lep uspeh. Gasilci so nastopili disciplinirano in strogo v vojaškem duhu, kar je napravilo na številne navzoče prav dober utis. Posebno zanimiv je bil taktični nastop naših gasilskih čet na fingiranih pogoriščih, ki so ga izvedle, v zvezi z reševanjem ljudi in imetja, prav dobro. Tudi veselica, ki jo je domača četa priredila v lastni režiji, se je dobro obnesla. Le škoda, da je slabo vreme oviralo prihod zunanjih gostov.

— **Krog.** V nedeljo, dne 12. sept. bo slovesna blagoslovitev novo dograjenega šolskega poslopja. V to svrhu bo pri nas sv. maša in večernice. Dograjeno šolsko poslopje je eno izmed naj lepših daleč na okrog. Povdariti je treba, da ima za dograditev poslopja največje zasluge naš šolski upravitelj g. Horvat Bela, ki se je z zbiranjem denarnih podpor in posojil toliko časa trudil, dokler ni bila šola dograjena. Prosimo prebivalce naših sosednjih vasi, naj nas ta dan obiščejo in si ogledajo naše šolsko poslopje. Po večernicah priredimo ob sodelovanju domače godbe ljudsko zabavo in smo v to svrhu nalovili dovolj svežih rib s katerimi bomo naše goste v zadostni meri postregli.

Gornja Radgona:

— **Za sokolsko prireditev** z dne 12. septembra vlada veliko zanimanje tudi med nacionalno usmerjenim in sokolstvu naklonjenim občinstvom zlasti v Mariboru, od koder priredi ta dan Putnik autobusne izlete preko Slovenskih goric po izredno ugodnih in znižanih cenah. V Gornji Radgoni bo nele samo zlet Murskosokolskega okrožja, temveč so prijavila sodelovanje tudi sosedna okrožja in to Prekmursko, Slovenjgoriško in Ptujsko. Spored prireditve bo naslednji: dopoldne ob 9.33 sprejem gostov na

postaji pri prvem dopoldanskem vlaku, nato takoj skušnje oddelkov dece in naraščaja, ob 10.30 pohod na pokopališče ter poklonitev spominu radgonskih žrtv in Maistrovih borcev ter položitev venca na njihov skupen grob, ob 11.30 uri skušnje članskih oddelkov, popoldne ob 14.28 sprejem popoldanskih gostov, nato obhod po trgu na letno telovadišče ob Muri, kjer bo pričetek popoldanskega sporeda in sicer: pozdrav državni zastavi, slavnostni govor župnega delegata, telovadni nastop vseh oddelkov, nato pa prosta zabava. Igra Ljutomerska mestna godba. Zveze z vlaki so izredno ugodne. Pridite in manifestirajte skupno z obmejnimi Sokolskim društvom Gornja Radgona za zvišeno sokolsko idejo baš na skrajni severni državni meji.

— **Smrtna kosa.** Na vinogradnem posestvu Orehovski vrh pri Gornji Radgoni je bil smrtno zadet od kapi baron Alojzij Braun, stanujoč v avstrijski Radgoni. Bil je svoječasno deželni glavar v Celovcu na Koroškem. Prepeljan je bil v Radgono ter tamkaj minulo nedeljo 5. septembra t. l. ob številni udeležbi položen k večnemu počitku na mestnem pokopališču.

— **Osebne vesti.** Od carinarnice v Gornji Radgoni je bil premeščen h glavni carinarnici v Subotico carinik g. Borivoj Karadjic. — Pri poštnem uradu v Gornji Radgoni pa je bil upokojen poštni poduradnik g. Jakob Šrajner. — S 1. 9. 1937 je stopil v pokoj davčni inšpektor g. Ludvik Klinc. — Razrešeni šolski upravitelj g. Maverič Karol je nastopil bolezenski dopust. Mesto razrešenega upravitelja na tuk. šoli je bil imenovan začasno g. Burja Žarko.

SOKOL

Sokoli, čuvar slovenskih goric vabi!

Tu na naši skrajni severni državni meji, kjer so leta 1918 padli od svinčenk avstrijske soldateske prvi označevalci naše lepe domovine, radgonske žrtve, ki so šle junaško v smrt z vzklikom „Živela mogočna Jugoslavija!“ in pa tudi na radgonskih tleh, kjer so padli za našo lepo Jugoslavijo hrabri Maistrovi borci, ki so pomagali ustvarjati baš na tem mestu našo severno državno mejo, je vzniklo leta 1919 na pobudo pešiče neustrašenih sokolskih borcev Sokolsko društvo, kot zvest čuvar naših prelepih obmejnih Slovenskih goric. To obmejno društvo, ki se od vsega svojega postanka krepko upira in preživlja dokaj težko borbo za svoj obstanek tudi še sedaj v lastni, težko priborjeni domovini, bo v nedeljo, dne 12. septembra t. l. javnosti predočilo sad svojega plodonosnega sokolskega dela na meji. Prihodnjo nedeljo priredi namreč po daljšem presledku javen telovadni nastop zvezan s svečano proslavo rojstnega dne prvega staroste Nj. Vel. kralja Petra II, obenem pa se bode poklonilo tudi spominu padlih Radgonskih žrtv in Maistrovih borcev ter istega dne dopoldne ob pol 11. uri svečano položilo venec na njihov

19. 9. 1937. 7 KOLES - na tomboli v M. Soboti

skupen grob na pokopališču sv. Petra pri Gornji Radgoni.

Ta dan se bodo zgrnile v obmejnem trgu Gornja Radgona množice Sokolov in Sokolic vsega murskega okrožja, pa tudi sosednih okrožij, da skupno z obmejnimi čuvarjem naših lepih Slovenskih gorc ob grobu prvih oznanjevalcev Jugoslavije prisežejo, da hočejo ostati zvesti vzvišeni sokolski ideji in pa svojemu prvemu starostu Nj. Vel. kralju Petru II. ter da hočejo baš tu na meji zvesto vršiti težko nalogo, t. j. zvesto vzgajati v smislu zadnjih velikih besed Viteškega kralja Mučenika resnične čvarje naše lepe in nedeljive Jugoslavije. Dolžnost vseh Sokolov, Sokolic ter nacionalno usmerjenega občinstva pa je, da podpre težko delovanje baš obmejnih društev, kakor je ravno G. Radgona ter, da ta dan ne manjka v obmejni Gornji Radgoni, kajti le s složnim in skupnim delom bomo zamogli izpolniti testament pok. Viteškega kralja ter učuvati Jugoslavijo!

Zdravo!

V nedeljo, dne 12. IX. 1937 ima Mursko okrožje svoj okrožni zlet v Gornji Radgoni. Naša dolžnost je, da vrnemo bratom onkraj Mure številni obisk na naših nastopih.

Kolesarji se odpeljejo ob 13. uri izpred Sokolskega doma v M. Soboti, v Petanjcih pred brodom pa se počaka na brate iz drugih edinic.

Ob 14. uri bo vozil v Gor. Radgono poseben avto, prijave za to vožnjo sprejema hišnik v Sokolskem domu do vključno 11. IX. 1937 zvečer.

Edinice okrožja dobijo posebna navodila. Zdravo!

Uprava s. d. M. Sobota.

Gospodarski drobiž

Kako nas poznajo. V našem časopisu in to v zadnji številki, smo poročali, da je prišlo do prekinitve diplomatskih odnošajev med Českoslovaško in Portugalsko. Ta prekinitev je imela na londonski zbornici za posledico, da so delnice družbe Trepče Mines, ki ima v naši državi svoje svinčene rudnike, takoj znatno padle. Angleški delničarji so prekinjenje diplomatskih odnošajev smatrali za nepovoljno okolnost, ker so mislili, da se omenjeni rudniki nahajajo na Českoslovaškem.

V pogledu naraščanja prebivalstva je Jugoslavija v Evropi na četrtem mestu. Pred njo so tri balkanske države: Bolgarija, Grška in Romunija.

Japonska je bila še pred kratkem važen uvoznik za balkanske države. Letos pa se je japonska trgovina ustavila. V našo državo že ne uvaža skoro ničesar več, v Grčijo in Romunijo pa je uvozila samo manjše količine žarnic, cenjenih bombažnih tkanin in koles.

Slabo žetev imajo letos Nemčija, Avstrija in Českoslovaška, ki bodo morali več žita nakupiti kot druga leta. Pa tudi v izvoznikih državah kot v Poljski, Madžarski, Rumuniji in pri nas je žetev mnogo slabša kot prejšnja leta. Mnogo teh izvoznikih držav, med njimi tudi naša, so že velik del žetve prodale v druge evropske države.

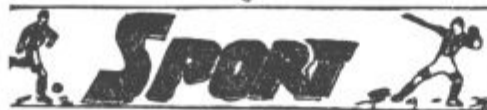
Z Italijo imamo novo trgovinsko pogodbo. Izvoz kontrolira Zavod za zunanjo trgovino, ki deli kontingente. To vprašanje pa v Italiji še ni urejeno in zaradi tega ne moremo izkoristiti dovoljene kontingente in dokler se ne bo to uredilo, ni pričakovati redni izvoz, od katerega zavisi stalnost cen. Italjani kupujejo pri nas le od časa do časa. Takrat se cene nekaj popravijo, ko pa kupci odidejo, cene zopet padejo.

Razglas.

Občina Cankova razpisuje javno licitacijo za zidavo občinske hiše na dan 15. septembra 1937 ob 14. uri popoldne v občinski pisarni na Cankovi. Načrt, pojasnila in navodila so na razpolago v občinski pisarni.

Občina si pridržuje pravico oddaje ne glede na najnižjeje ponudnika.

Občina Cankova,
dne 7. sept. 1937.

Prvi nastop — prvi uspeh.

Mura : ISSK Maribor 3 : 2 (3:1)

Prvi nasprotnik agilne Mure je bil v prvem razredu bivši prvak Dravske banovine ISSK Maribor. Že pri svojem prvem nastopu je Mura dokazala, da ni prišla v najelitnejšo družbo slovenskih nogometašev slučajno, temveč da to pozicijo tudi zasluži po svojem znanju. Po zanimivi igri je moralo v nedeljo kloniti pred požrtvovalnostjo Murašev eno izmed najboljših slovenskih moštev.

Takoj ob začetku te važne prvenstvene borbe je prevzela Mura inicijativno ter je neprestano ogrožala nasprotnikova vrata, dokler ni dosegla končno v 12. min. po krasni akciji vodstvo. Mura je tudi po tem uspehu stalno napadala in Maribor se je rešil teh napadov šele proti koncu polčasa ter je v 33. min. tudi izeščil. Mura pa tem neuspehu ni klonila, temveč že 2 min. kasneje ponovno dosegla vodstvo ter je še pred polčasom postavila razmerje na 3 : 1. V drugem polčasu se je Mura omejila na defenzivo ter se je na ta način posrečilo gostom v 30. min. postaviti končni rezultat.

V moštvu Mure so vsi zaigrali z neverjetno voljo ter je vsak igralec zadovoljivo izvršil svojo nalogo. Na голу je bil Jandi odličan, obranil je, kar se je dalo braniti. Branilca Flesch in Krančič sta bila vedno na svojem mestu. V krilski vrsti se je spet odražal Kukanja s svojo preišljeno igro. Stranska krilca sta izvršila svojo nalogo brez napake. Tudi napad je dobro funkcioniral, od časa do časa je igralo neumorno pomagala obrambi, da sta lahko v prihodnjem trenutku z ostalimi napadalci ogrožala nasprotnikova vrata.

Maribor se je predstavil kot zelo močno moštvo, ki docela obvlada tehnično plat nogometne igre.

Sodil je g. Nemeč F. iz Maribora, v prvem polčasu je bil prav dober, v drugem polčasu pa je napravil več bistvenih napak v škodo Mure.

Kdo bo močnejši?

Vsem soboškim sportnikom so še v živem spominu napete in zanimive borbe med aktivnimi in rezervnimi oficirji ter odborom Mure. Vsako leto se vrši ta tekma le enkrat in vsled

tega je njena privlačnost nadvse velika. Stalna rivala sta se že v preteklih letih dvakrat pomerila in zanimivost ter napetost nič ne dokumentira bolj, kakor to, da sta ostali obe tekmi neodločeni. Nedeljska tekma bo prinesla odločitev. V obeh taborih se vneto pripravljajo za nedeljsko tekmo in oba nasprotnika pripravljata za svoje navijače veliko presenečenje.

Zanimiva tekma bo v nedeljo, dne 12. t. m. ob 3. uri popoldne. Prijatelji nogometa vabljani.

Iz delovanja Združbe trgovcev v Murški Soboti.

Vodstvo knjige opravljenega prometa.

Potom Zbornice za TOI smo prejeli okrožnico, glasom katere je Finančna direkcija v Ljubljani na dne

23. IV. 1937. št. 6982. od Zbornice za TOI, vložene spomenice, s svojim dopisom z dne 28. VII. 1937. št. 223/67 sporočila, da je Ministrstvo financ z razpisom z dne 5. VII. 1937 št. 41980 odločilo, da so dolžni voditi knjigo opravljenega prometa samo oni davčni zavezanci, kojih celoten promet z blagom ali uslugami, ki podlega plačilu davka na poslovni promet, presega vsoto 500 000 Din.

V zmislu te odločbe so torej trgovci, ki prodajajo druge robe tudi deželne pridelke le tedaj dolžni voditi knjigo za splošni prometni davek, ako njihov letni promet z deželnimi pridelki presega Din 500.000.—.

Proda se

po ugodni ceni zidana hiša z vrtom in posestvom, ena hiša pa z goricami. Več se poižve pri ZABLATNIK IVANU Gornja Radgona št. 1.

KREDITNA BANKA D. D.

V MURSKI SOBOTI

od 16. septembra 1937 naprej

posluje za stranke

od 8-12. in od 15-17. ure

P O Z O R !

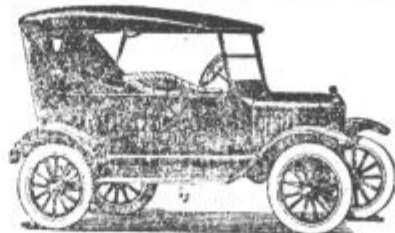
Dospeli so „NAUMANN“

šivalni stroji,
šiva naprej in nazaj,
štika, štopa in entla.

Za vsaki stroj jamči tovarna z garancijskim pismom. Stroje dobite po Din 100.- mesečno samo pri tt.:

Š

TIVAN ERNEST, M. SOBOTA

NOVA

AUTOTAKSA

Vozi vsak čas in vsako smer!

Zaprti auto!

Solidne cene!

MAJER ŠTEVAN, MURSKA SOBOTA

Radgonska cesta št. 2.